

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือประชาชนในหมู่บ้านที่ทำการศึกษา 2

หมู่บ้าน

พื้นที่ที่ 1 บ้านลำนางรอง หมู่ที่ 1 ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
จำนวนครัวเรือน 168 ครัวเรือน ประชากร 978 คน แยกเป็น ชาย 564 คน หญิง 414 คน

พื้นที่ที่ 2 บ้านลำนางรอง หมู่ที่ 10 ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
จำนวนครัวเรือน 121 ครัวเรือน ประชากร 537 คน แยกเป็น ชาย 262 คน หญิง 275 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นประชากรในหมู่บ้านเป้าหมายที่ทำการศึกษาทั้ง 2 หมู่บ้าน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ร้อยละ 30 (พุทธพงษ์ กัลวรรณ, 2543 : 73) ของจำนวนประชากรในหมู่บ้านเป้าหมายทั้ง 2 หมู่บ้าน โดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) มุ่งเน้นผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้นำกลุ่มอาชีพต่างๆ และสมาชิกกลุ่มอาชีพต่างๆ ดังนี้

พื้นที่ที่ 1 บ้านลำนางรอง หมู่ที่ 1

ประชากรชาย 564 คน จำนวนที่ต้องการ 169 คน

ประชากรหญิง 414 คน จำนวนที่ต้องการ 124 คน

พื้นที่ที่ 2 บ้านลำนางรอง หมู่ที่ 10

ประชากรชาย 262 คน จำนวนที่ต้องการ 78 คน

ประชากรหญิง 275 คน จำนวนที่ต้องการ 82 คน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงที่ต้องการทั้งสิ้น 453 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำแบบสอบถามของการศึกษาวิจัยของบุคคลอื่น ที่สอดคล้องเหมาะสมกับเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังดำเนินการวิจัยครั้งนี้มาใช้ ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนข้อมูลประชากรทั่วไป เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นครอบคลุมเนื้อหาด้านประชากรส่วนบุคคลทั่วไป

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนข้อมูลคุณภาพชีวิต เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยพัฒนาจากเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BRIEF-THAI) ประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการตามโครงการเสริมความมั่นคงในชนบทที่หมู่บ้าน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ครอบคลุมเนื้อหาปัจจัยด้านผู้นำ ด้านสมาชิก ด้านกิจกรรม และด้านเงินทุน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ทำการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. ทำการกำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระเพื่อสร้างแบบสอบถาม โดยในส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลประชากรทั่วไป (อายุ ขนาดครอบครัว ระดับการศึกษา) ด้านเศรษฐกิจและสังคม (รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่มสังคม) และในส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต (ด้านผู้นำ ด้านสมาชิก ด้านกิจกรรม และด้านเงินทุน)
3. ทำการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับขอบเขตเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้
5. เพื่อเป็นการเช็ช้ได้ว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นน่ามีความเชื่อถือได้ (Reliability) และมีความตรง (Validity) ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสอบถามที่กำหนดงสมัค หมู่ที่ 3 ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีกลุ่มประชากรใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างและเป็นหมู่บ้านในโครงการเสริมความมั่นคงในชนบทที่หมู่บ้านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีด้วย

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัยในส่วนที่ 3 คือ ส่วนของคุณภาพชีวิต ผู้วิจัยได้พัฒนาจากเรื่องชีวิตคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL - BRIEF - THAI) ซึ่งสุวรรณ มหันตนิรันดรกุล และคนอื่นๆ (2540) ได้พัฒนาและหาความเชื่อมั่น ($\alpha = 0.8406$) และค่าความถูกต้อง ($r = 0.6515$) มาแล้ว โดยเทียบกับแบบวัด WHOQOL - 100 ฉบับภาษาไทย ที่ WHO ถือเป็นฉบับทางการ ซึ่งทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นได้ 0.8399 ประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อคำถามใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และกลุ่มตัวอย่าง จัดกลุ่มข้อคำถามใหม่ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบคุณภาพชีวิต 4 ด้าน และเปลี่ยนแปลงมาตราส่วนภาพประมาณค่า (Rating Scale) เป็นข้อคำถามแบบปรนัยที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น แต่ยังคงความหมายคิดในข้อคำถามข้อที่ 1 มีความหมายดีมาก ข้อที่ 2 มีความหมายดี ข้อที่ 3 มีความหมายปานกลาง ข้อที่ 4 มีความหมายไม่ดี และข้อที่ 5 มีความหมายไม่ดีมาก ทั้งหมด 24 ข้อคำถาม ซึ่งหากค่าร้อยละมากที่สุดปรากฏในข้อคำถามข้อที่ 1 หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ข้อที่ 2 หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ดี ข้อที่ 3 หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ข้อที่ 4 หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี และข้อที่ 5 หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ไม่ดีมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม คณะสำรวจข้อมูลจะประกอบด้วย

1. ผู้วิจัย ทำหน้าที่ควบคุม และตอบคำถามที่พนักงานสัมภาษณ์เข้าใจยังไม่ชัดเจน
2. พนักงานสัมภาษณ์ เป็นอาสาสมัครซึ่งเป็นตำรวจตระเวนชายแดนที่ไม่

เกี่ยวข้อง กับโครงการ แต่มีความชำนาญทั้งด้านพื้นที่และภาษาท้องถิ่นของหมู่บ้านเป้าหมายที่จะทำการศึกษาทั้ง 2 หมู่บ้าน พื้นที่ละ 5 นาย โดยผู้วิจัยจะจัดให้มีการอบรมให้ความรู้กับพนักงานสัมภาษณ์ และควบคุมการสัมภาษณ์อย่างใกล้ชิด

คณะสำรวจข้อมูลจะขอความร่วมมือจากประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ได้ช่วยกรอกข้อมูลในแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยให้ประชากรที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเอง และประเมินด้วยตนเอง กรณีกั้นหนังสือไม่ได้ คณะสำรวจข้อมูลจะเป็นผู้ถามคำถามให้แล้วประชากรที่ตอบแบบสอบถามจะประเมินคำตอบในแต่ละข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ
4. บันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for windows
5. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for windows โดย

คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยมีสูตรคือ ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ค่าความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด